

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

17.10.2017 14:39:58
Ακρίβες Αντίγραφο
Ημερομηνία
Υπογραφή
Χάρτλας
Μάκα

Α. Π.: ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΠΚΕ/289976/1698

Ημ/νία Έκδοσης 17/10/2017

άντηση στο έγγραφο: ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΠΚΕ/289976/1698

Φ.: 416

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Δημήτριο Κυριαζίδη
2. Υπουργείο Εξωτερικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7446/20.7.2017 Ερώτηση με θέμα:
«Επιστροφή εκκλησιαστικών κειμηλίων από τη Βουλγαρία»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 7446/20.7.2017 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Δημήτρη Κυριαζίδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα βουλγαρικά στρατεύματα κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής κατοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης, στο πλαίσιο των επιχειρήσεων του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, και ειδικότερα το έτος 1917, προέβησαν σε αφαίρεση κειμηλίων, χειρογράφων και διαφόρων λατρευτικών ή λειτουργικών αντικειμένων, από σημαντικά μοναστήρια της Μακεδονίας και της Θράκης. Στα προαναφερόμενα συγκαταλέγονται η μονή Δαδιάς στο Σουφλί, οι μονές της Παναγίας Καλαμούς και της Παναγίας Αρχαγγελιώτισσας στην Ξάνθη, η Μονή της Εικοσιφίνισσας στο Παγγαίο και η Μονή του Τιμίου Προδρόμου στις Σέρρες.

Μετά τη Συνθήκη του Neuilly -sur- Seine (27.11.1919), το 1923 η Βουλγαρία επέστρεψε μέρος χειρογράφων (259) στην Ελλάδα. Τα υπόλοιπα μεταφέρθηκαν στις συλλογές του Εθνικού και Ιστορικού Μουσείου Σόφιας και στο ερευνητικό ίδρυμα "IVAN DUJCEV" του Πανεπιστημίου «Κλήμης Αχρίδος» της Σόφιας. Τα χειρόγραφα που φυλάσσονταν στο τελευταίο δημοσιεύτηκαν από Βούλγαρους και Έλληνες ειδικούς σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τα στοιχεία της επιστημονικής έρευνας αποδεικνύουν χωρίς αμφισβήτηση, την ελληνική προέλευση των κειμηλίων, πολλά από τα οποία έχουν ήδη εκτεθεί από τη Βουλγαρία σε εκθέσεις στο εξωτερικό (Γερμανία, 1995-1996, Ιαπωνία, 1997).

Κατά τη διάρκεια των επαφών ελληνικής αντιπροσωπείας (Νοέμβριος 2014) στο εν λόγω Μουσείο οι επικεφαλής του Μουσείου εμφανίσθηκαν θετικοί στο να συζητήσουν το ζήτημα της επιστροφής των κειμηλίων αυτών στην Ελλάδα. Μάλιστα έδειξαν πρόθυμοι να συμβάλλουν, από κοινού με την ελληνική πλευρά, στο έργο της αναζήτησης και των λοιπών κειμηλίων τόσο στις αποθήκες του μουσείου αυτού ή και άλλων μουσείων ή συλλογών της Βουλγαρίας. Εντελώς αντίθετη στάση κράτησαν οι επικεφαλής του ερευνητικού ιδρύματος "IVAN DUJCEV", οι οποίοι εμφανίσθηκαν ανένδοτοι ως προς την επιστροφή στην Ελλάδα των χειρογράφων που φυλάσσονται στο ίδρυμα. Σημειώνεται ότι η Βουλγαρία έχει κυρώσει την Σύμβαση της UNESCO "On the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property", ήδη από το 1971 και κατόπιν και της ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υποχρέωση να εφαρμόζει το ευρωπαϊκό δίκαιο και στα ζητήματα επιστροφής πολιτιστικών αγαθών, τα οποία έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος Κράτους μέλους (Οδηγίες 93/7/ΕΟΚ και 2014/60/ΕΕ).

Δεδομένου ότι ο συνολικός αριθμός των κλαπέντων χειρογράφων και κειμηλίων παραμένει άγνωστος, είναι αναγκαία η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των ειδικών επιστημόνων και των δύο κρατών με στόχο την αναζήτηση, την ταύτιση και την καταλογογράφηση του συνόλου των αντικειμένων. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας η

ύπαρξη ενός πλήρους καταλόγου των κλαπέντων χειρογράφων και κειμηλίων θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση κάθε περαιτέρω συζήτησης.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι, μεταξύ Ελλάδας - Βουλγαρίας υφίσταται Συμφωνία Μορφωτικής Συνεργασίας (ΦΕΚ Α 306/16.11.1976), καθώς και Πρόγραμμα Πολιτιστικής Συνεργασίας στον τομέα της Εκπαίδευσης, της Επιστήμης και του Πολιτισμού για την περίοδο 2012-2014 (εξακολουθεί να ισχύει έως την ανανέωσή του), το οποίο στο άρθρο 22 μεταξύ άλλων προβλέπει:

- τη συνεργασία μεταξύ κρατικών φορέων υπεύθυνων για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, διευκολύνοντας την τεχνική αξιολόγηση, την καταγραφή, την προστασία και την προβολή των πολιτιστικών μνημείων και χώρων, βάσει της εθνικής νομοθεσίας των δύο χωρών, καθώς και των σχετικών διεθνών συμβάσεων που έχουν υιοθετήσει τα δύο κράτη.

- την ανταλλαγή εμπειρογνομώνων με σκοπό την ενημέρωση σε θέματα συντήρησης, αποκατάστασης και προστασίας μνημείων και

- τη συνεργασία στον τομέα της απαγόρευσης και πρόληψης της παράνομης εξαγωγής, εισαγωγής και μεταφοράς κυριότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία των δύο κρατών καθώς και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες αυτά είναι συμβαλλόμενα μέρη.

Επίσης, η Ελλάδα, ως κράτος - μέλος της UNESCO και άλλων διεθνών οργανισμών, λαμβάνει ενεργό μέρος στις διεθνείς συναντήσεις που αφορούν στην προστασία των πολιτιστικών μνημείων σε όλον τον κόσμο και παρακολουθεί προσεκτικά τις πολιτιστικές εξελίξεις σε παγκόσμιο αλλά και περιφερειακό επίπεδο.

Για την επιστροφή των εν λόγω κειμηλίων από τη Βουλγαρία στην Ελλάδα διατυπώνονται ερωτήσεις ελλήνων βουλευτών στο ελληνικό κοινοβούλιο και αιτήματα από εκκλησιαστικούς παράγοντες. Πρόκειται για ένα σημαντικό και λεπτό θέμα το οποίο απασχολεί το ΥΠΠΟΑ αλλά και το ΥΠΕΞ εδώ και πολλά χρόνια και άπτεται των διμερών σχέσεων Ελλάδας – Βουλγαρίας στον τομέα του Πολιτισμού.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΔΕΑΜΤΠΠΑ

2. Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ε.Ε.

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Μάκα Χαρίκλεια